

Samenvatting

BluePorts Limburg is het samenwerkingsverband tussen elf Limburgse gemeenten die een industriële binnenhaven hebben en de Provincie Limburg. Maastricht is hier lid van gezien haar binnenhaven gelegen in de Beatrixhaven. BluePorts Limburg heeft in gezamenlijkheid de Havenvisie BluePorts Limburg opgesteld. Deze Havenvisie biedt toekomstperspectief voor integrale samenhang en samenwerking rondom diverse haven gerelateerde thema's van en tussen de Limburgse binnenhavens. Thema's op het gebied van onder andere duurzame energie, digitalisering, multimodaliteit, economie en innovatie.

1. Beslispunten

1. Vaststellen van Havenvisie BluePorts Limburg.

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 24 mei 2026:

Conform.

2. Aanleiding

Op 17 december 2024 heeft uw college ingestemd tot deelname aan BluePorts Limburg en hiervoor een jaarlijkse financiële bijdrage van € 80.000,- voor de komende vijf jaar (2025 tot 2030) ter beschikking gesteld. Te betalen uit het budget 'intensivering Economische Visie'.

BluePorts Limburg is het samenwerkingsverband tussen elf Limburgse gemeenten die een industriële binnenvaart hebben en de Provincie Limburg. Maastricht is hier lid van gezien haar binnenvaart gelegen in de Beatrixhaven. Jaarlijks varen ongeveer 1000 boten de haven binnen en wordt circa 2 miljoen ton staal verwerkt en bewerkt door de Staalbedrijven die rondom de haven gelegen zijn. Naast de activiteiten rondom staal zijn er in de haven en Julianakanaal veel (water)activiteiten op het gebied van circulaire grondstoffen en op-en overslag van onder andere droge bulk (zand en grind) en suikerbieten via de binnenvaart.

Binnen BluePorts Limburg zijn twee zaken naar voren gekomen om als eerste uit te werken, namelijk een integrale toekomstvisie voor de Limburgse binnenvaart (Havensvisie) én een verkenning naar de (on)mogelijkheden van juridische samenwerking (entiteit). Dit collegevoorstel gaat specifiek over de Havensvisie BluePorts Limburg, waar de afgelopen periode door de deelnemende gemeenten en Provincie Limburg hard aan gewerkt is om deze tot stand te brengen.

De overall-conclusie is dat, gelet op een aantal actuele trends en ontwikkelingen, de binnenvaart voor diverse centrale uitdagingen staan, te weten:

- Bereikbaarheid en infrastructuur. Voor robuuste verbindingen over het water zijn betrouwbare sluisen en kanalen nodig. Binnen de havens vraagt dit om professioneel assetmanagement, goed onderhoud en meer samenwerking in planning en uitvoering.
- Integrale ruimtelijke afweging. De beschikbare ruimte voor haven- en watergebonden activiteiten is schaars. Dat betekent dat functies slimmer moeten worden afgestemd of gecombineerd met onder meer energie en waterveiligheid. Een integrale benadering is noodzakelijk om het havengebied zowel economisch als maatschappelijk duurzaam te ontwikkelen.
- Verduurzaming en energietransitie. Om de gevolgen van klimaatverandering tegen te gaan is de invoering van walstroom, het gebruik van alternatieve brandstoffen en de opkomst van circulaire bedrijvigheid essentieel. Dit zijn nieuwe kernfuncties binnen de BluePorts.

- Digitalisering en innovatie. Door de inzet van data, slimme logistieke oplossingen en kunstmatige intelligentie kunnen goederenstromen efficiënter en betrouwbaarder worden georganiseerd. Dit versterkt de positie van de Limburgse havens in de logistieke keten.
- Militaire mobiliteit, weerbaarheid en veiligheid. De BluePorts maken deel uit van de kritische infrastructuur en hebben in een veranderende geopolitieke context een rol te vervullen in zowel de civiele als de militaire logistiek.

Deze Havenvisie biedt toekomstperspectief voor integrale samenhang en samenwerking van en tussen de Limburgse binnenhavens. De (ontwerp)Havenvisie BluePorts Limburg is op 28 januari 2026 gepresenteerd tijdens het BluePorts-congres. Nu wordt de visie ter vaststelling voorgelegd aan uw college.

In het eerder genoemde collegevoorstel van 17 december 2024 is ook verwezen naar onze gemeentelijke havenanalyse Beatrixhaven van juli 2024. De belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit de gemeentelijke havenanalyse komen overeen met de thema's die zijn opgenomen in de Havenvisie BluePorts Limburg (onder andere duurzaamheid, circulair, professioneel havenbeheer, modal shift van weg naar water en samenwerking met andere gemeenten).

3. Beoogd effect

De Havenvisie BluePorts Limburg schetst een gezamenlijk toekomstbeeld voor de elf Limburgse binnenhavens met als doel om toekomstbestendige havens te realiseren.

De ambitie is om de BluePorts (nationaal en Europees) te positioneren als:

- Multimodale hubs (van weg naar water) met goede verbindingen naar Rotterdam, Antwerpen en het achterland;
- Duurzame energiehavens met alternatieve brandstoffen, circulaire stromen en energie-opwekking (walstroom, vermindering CO2 uitstoot);
- Innovatieve knooppunten met digitalisering en samenwerkende kennisinstellingen;
- Regionale aanjagers, die bijdragen aan werkgelegenheid, brede welvaart en een aantrekkelijk vestigingsklimaat;
- Veerkrachtige schakels in de logistieke infrastructuur (inspelen op veranderende geopolitieke omstandigheden).

Dit collegevoorstel valt binnen de gestelde Global Goals (SDG) en draagt bij aan:

Global Goals (SDG's)

- 3. Goede gezondheid
- 8. Goede banen en economische groei
- 9. Innovatie en infrastructuur

4. Argumenten

1.1 Gezamenlijke aanpak

De kracht van deze Havenvisie BluePorts Limburg ligt in de gezamenlijke aanpak. De binnenhavens treden naar buiten met één verhaal met internationale betekenis, waarbij iedere haven zijn eigen profiel en specialisatie behoudt, maar waarbij ze elkaar wel versterken;

1.2 Strategisch fundament

Deze Havenvisie vormt het strategisch fundament waarop de komende jaren verdere stappen kunnen worden gezet – in afzonderlijke havenplannen, gezamenlijke agenda, uitvoeringsprogramma en gerichte lobby voor financiering en beleidsruimte;

1.3 Professionalisering

De visie biedt nieuwe kansen voor interne efficiëntie en professionalisering van de BluePorts: interne harmonisatie van beheer, toezicht, regelgeving, havengelden en haven-meestertaken. Door deze activiteiten, kennis en middelen te bundelen kunnen de BluePorts efficiënter werken en beter van elkaars ervaring profiteren;

1.4 Samenwerking leidt tot borging

De Havenvisie BluePorts Limburg is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen de Limburgse BluePorts-gemeenten, de provincie Limburg en diverse beleids-, kennis- en uitvoeringspartners binnen de logistieke sector. Via het platform Supply Chain Valley Limburg (actief ten tijde van de totstandkoming van de Havenvisie) en via directe contacten met individuele ondernemers, heeft het bedrijfsleven waardevolle input geleverd vanuit verladers, logistieke dienstverleners en de industrie.

Daarnaast is de binnenvaartsector betrokken via Koninklijke Binnenvaart Nederland. Daarmee is geborgd dat de Havenvisie aansluit bij de beleving van ondernemingen die dagelijks van de havens gebruikmaken.

5. Kanttekeningen of risico's

1.1 Onderkennen alle BluePorts gemeenten voldoende het belang?

De havenvisie is in samenwerking tussen de gemeenten en Provincie Limburg tot stand gekomen. Dit is de kracht van de visie. De visie moet de basis zijn om tot uitvoering op de onderliggende thema's te komen en vergt continuïteit en urgentie. In deze fase is het nog niet duidelijk of alle gemeenten de haven tot een belangrijk speerpunt prioriteren en zodoende tot uitvoering overgaan;

1.2 Kwetsbaarheid van de havens

Infrastructurele knooppunten, waaronder havens, worden beschouwd als kwetsbare locaties voor ondermijnende criminaliteit. In het kader van de ontwikkeling van toekomstbestendige havens binnen het samenwerkingsverband BluePorts Limburg zal aan dit thema aandacht worden besteed;

1.3 Worden in een latere fase voldoende financiële middelen vrijgemaakt?

De havenvisie moet uitmonden in concrete projecten en activiteiten. Een risico is dat hier geen financiële middelen voor worden vrijgemaakt.

6. Financiële gevolgen

Met het voorbereiden en formuleren zijn - de reguliere ambtelijke inzet uitgezonderd- geen kosten aan verbonden voor de gemeente Maastricht. De verdere uitwerking van de visie naar concrete projecten wordt opgenomen in een uitvoeringsprogramma dat in de loop van 2026 wordt opgesteld. De aan deze projecten gerelateerde kosten zullen aan uw college worden voorgelegd.

7. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

Deze visie is nadrukkelijk geen blauwdruk of uitvoeringsprogramma. De verdere uitwerking in concrete maatregelen en projecten zal in de loop van 2026 worden opgenomen in een gezamenlijk uitvoeringsprogramma.

8. Communicatie

De Havenvisie BluePorts Limburg wordt ook in de andere deelnemende gemeenten en Provincie Limburg aangeboden aan de besturen. De raad van Maastricht zal via de raadsinformatiebrief worden geïnformeerd.